

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

•••□•••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

SUMARUL: Înainte! — Părerii greșite. — Acoperirea pagubelor organizațiilor bisericesti și culturale din Ardeal. — Situația. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — *Cronica:* Redacționale. Uzinele de fier și domeniile din Reșița. Adunarea B. U. R. O criză de consum. Cursul mărcii germane. Aviz.

Înainte!

Conversiunea datoriilor părea să ne surgrume la un moment dat tot avântul nostru spre mai bine. Legea dela 7 Aprilie 1934 a secătuit fondurile de binefacere ale bisericilor, fără cruțare, a sărăcit până la desființare fundațiunile și fondurile culturale, a subminat instituțiile creditului românesc dintre Carpați și Tisa, spiritului de economie i-a aplicat o grea lovitură și și-a băfut joc de munca unui neam, care s'a trudit greu, multe decenii dearândul, să scape, numai prin vrednicia lui proprie, din ghiarele sărăciei istovitoare.

Icoana stărilor, ce ne-au fost hărăzite prin legea aceasta de pomină, ne-a îngrozit.

Și totuși, slavă Ție Doamne, n'am fost nici lașii, nici mișei, cari să își plece nemernic grumazul în noul jug, ce ni s'a pregătit.

Și nu am fost nici ipocriși.

N'am spus nici o singură dată, că vina acestor stări nenorocite o poartă singuri frații noștri din țara veche. Eram doar conștii, că fără votul ardelenilor și al bănățenilor această primejduire gravă a intereselor românești din Transilvania nu ar fi fost cu puțință — niciodată — sub stăpânire românească.

Pentru respectul adevărului trebuie să adaug totuși, că în cursul discuțiunii legii datoriilor s'au rostii aspre cuvinte

de critică pe chestiunea creditului românesc de dincolo de munți.

Nedreptatea săvârșită împotriva Ardealului și Banatului prin legea dela 7 Aprilie 1934 a fost recunoscută în scurtă vreme. Nu numai opinia publică românească, ci și toți parlamentarii conștienți de datoria lor au cerut repararea acestei nedreptăți lipsite de orice rațiune de stat.

În această atmosferă, pe care nimeni nu ar fi fost în stare să o creeze în mod artificial, s'a pornit organizarea Congresului Economic al Ardealului și Banatului, în cursul anului trecut.

Congresul dela Cluj, ținut în 28 Noiembrie 1935, nici în închipuire nu și l-ar fi putut imagina cineva mai desăvârșit de cum ne-a fost dat să îl vedem cu lumina ochilor noștri.

Sala Teatrului Național din Cluj a fost străbătută atunci de toți fiorii înălțători ai patriotismului românesc adevărat și acești fiori, cari ne-au purificat sufletele și ne-au galvanizat credințele, s'au răspândit cu iuțeala focului în toate căminurile oropsite ale Ardealului și Banatului.

Țara întreagă a privit cu uimire minunea, pe care spiritul de înaltă moralitate românească — spiritul solidarității desăvârșite — a fost în stare să o înfăptuiască așa precum minunile se înfăptuiesc: într'o singură clipă.

Și focurile dragostei frățești pentru Ardeal și Banat s'au îmbogățit în lumină pe tot cuprinsul țării.

Increderea ne-a revenit.

Dar nu ne-am legănat nici o clipă cu iluzia deșartă, că de aci înainte toate se vor îndrepta dela sine.

Evident, așa ar fi fost normal:

Guvernul să își îndeplinească făgăduințele, pe cari le-a făcut poporului în ziua de 28 Noembrie 1935, despăgubind fondurile culturale, refăcând instituțiile de credit și acordând, prin Banca Națională a României, acestora din urmă mijloacele, cari să permită distribuirea unor credite potrivit necesităților și coeficientului de rentabilitate ale agriculturii.

Vor fi fost, poate, și naivi, cari să creadă, că așa se va întâmpla.

Dar aceștia au fost pușini.

În orice caz (o spunem cu multă durere, dealfel) guvernul le-a dat suficient răgaz să se vindece de această naivitate.

Cei mai mulți însă și-au dat seama de adevărul, pe care omul cuminte nu-l uită niciodată: Faptele se împlinesc numai prin stăruință, prin NEINTRERUPTĂ stăruință.

Deaceia nici nu ne-am lăsat descurajați văzând interesul din ce în ce mai scăzut, pe care l-a dovedit guvernul, după congres, față de postulatele Transilvaniei.

Și iată stăruința noastră nu a fost zadarnică. Zilele trecute a fost semnat un Decret-Lege, prin care vor fi despăgubite integral fondurile culturale și anume cu efecte de stat amortibile în 10 ani cu o dobândă de 4^{1/2}%.

Acest fapt nou își are însemnătatea lui. El dovedește cu prisosință, că dreptatea cauzei noastre a fost recunoscută oficial de către mai marii Țării.

Dar nu numai atât.

Faptul acesta mai are și o altă semnificație, căreia eu îi atribui o deosebită însemnătate: DRUMUL, PE CARE AM PORNIT, ACELA DE A SUBLINIA CU AJUTORUL OPINIEI PUBLICE CELOR ÎN DREPT NECESITATEA REPARĂRII (a „tuturor nedreptăților istorice?” Fie, noi n'avem nimic împotriva, dar, deocamdată, ne interesează acelea, cari ne sugrumă însăși existența în cadrul lumii civilizate!), MAI ALES, A NEDREPTĂȚILOR RECENTE, ESTE BINE ALES.

Mulți au spus: Dacă s'ar lucra prin culise, rezultatul ar fi mai ușor de atins.

Acum, este adevărat, că multe lucruri se vor fi făcut în țara românească pe după culise.

Se poate chiar, ca noi să fi fost și prelucrați de după culise, totuși nu încetăm să credem tare, că o acțiune cinstită, colectivă — pe față, nu tainuită, căci nu avem nici o taină de ascuns —, făcută pentru binele public, își va dovedi roadele.

Și acum să revin la această acțiune colectivă.

Bisericile și fondurile culturale își vor primi banii.

Spiritului de solidaritate, care a fost realizat la Cluj în 28 Noembrie trecut, și stăruinței statornice, au să-i mulțamească în primul, în al doilea și în al 99-lea rând, acest deplin justificat succes.

Spiritul acesta de solidaritate TREBUE SĂ RĂMÂNĂ.

El este LEGE pentru noi, PENTRU TOTI, fără deosebire de clasă, de confesiune sau de partid.

Sunt oameni, cari și-au exprimat temerea, că după ce bisericile își vor fi primit despăgubirile cuvenite, înalții erarhi se vor interesa mai puțin de cauza comună.

Înregistrez această temere a unora numai ca o pură erezie.

Nu mi-ași putea permite o singură clipă să cred, că un prinț al bisericii ar fi în stare să săvârșească o asemenea nelegiuire, compromițând spiritul de solidaritate scump și sfânt nouă, futurora.

Nu, aceasta nu se va întâmpla.

Transilvania, care știe să fie cumpătată în pretenții, nu va renunța să facă dovada spiritului de solidaritate desăvârșit și de aci înainte, cu acelaș elan, cu aceeaș hotărâre nestrămutată, care a stors admirația sinceră a țării întregi.

Dacă despăgubirea fondurilor culturale se află astăzi pe drumul cel bun, marea problemă a creditului românesc în schimb nu a dobândit încă nici o rezolvare.

Această problemă se află și astăzi în fază de studiu.

N'avem nici un interes să facem sgomot când nu este necesar și vom fi mult mai bucuroși să exprimăm satisfacția noastră pentru o fericită rezolvare a pro-

blemei creditului, decât să formulăm proteste, dar dacă revendicările minimale — pentru asigurarea existenței instituțiilor noastre și pentru restabilirea unui regim al creditului în concordanță cu nevoile agriculturii — nu vor fi împlinite, nimic nu va putea pune piedecă obligației noastre ferme de a face, ca glasul protestatar al poporului și al conducătorilor săi să sguđuie din nou toate conștiințele, până în ceasul când dreptatea mult așteptată va bate cu adevărat la porțile Ardealului și Banatului.

Cu acest gând, în conștiința limpede, că acțiunea noastră se află pe calea cea bună — salvarea fondurilor culturale este plină dovadă — și cu hotărîrea noastră a tuturora de a înfrunța toate piedecile ce vom mai avea — hotărîre, care a eșit oșelită din încercările la cari am fost supuși în ultimii ani — îndrăsnesc să rostesc astăzi, fără accente triumfătoare, cu siguranța omului, care CREDE în dreptatea unei cauze, cuvântul de ordine :

INAINTE!

PE LINIA DREAPTĂ, trasă în congresul dela 28 Noembrie 1935,

INAINTE!

București, 24. VI. 1936.

ILIE OLTEANU
secretarul „Solidarității“.

Părerii greșite.

Intr'un prim articol publicat în „Argus“ dela 20 cert., sub titlul „Criza bancară“ dl A. Corteanu, fixează faptul situației excepțional de avantajoasă a unor bănci minoritare din Ardeal și din Banat — după perturbația provocată de legea conversiunii în viața economică a țării. Spune că administrația băncilor minoritare a fost chiar în timpul inflației mult mai prudentă și mai competentă decât a instituțiilor românești de aceeași categorie din Ardeal.

De aceea băncile minoritare pot veni și azi în ajutorul conașionalilor lor, având mijloace lichide proprii suficiente.

Constatările și concluziile dlui Corteanu sunt eronate.

Băncile minoritare în deosebi cele evreo-maghiare au trecut mai ușor și fără consecințele dezastruoase cunos-

cute peste criza provocată de legea conversiunii, nu mulțumită prudenței și competenței lor mai mari; ei, situația lor, azi, în adevăr mai favorabilă decât a băncilor românești ardeleni, se datorește faptului, că aceste institute au cultivat în trecut, în măsură mai redusă, decât băncile românești, creditul agricol-țărănesc, partea covârșitoare ale plasamentelor lor fiind de natură industrială și comercială și în general urbană.

O împrejurare avantajoasă pentru ele a fost și faptul, că la declararea dificultăților de plată la bănci și atunci când băncile în general au fost asaltate de cererile insistente ale deponenților, pentru restituirea economiilor lor, băncile minoritare, cu stocuri de depuneri mult inferioare celor dela băncile românești, au putut satisface în urma lichidității lor mai mari, datorită naturii plasamentelor lor, mai ușor aceste cereri de restituire și au găsit la creditorii lor, deponenți, când au apelat la ei, mai grabnică și mai multă înțelegere decât băncile românești la deponenții lor.

Băncile săsești, bunăoară, au reușit, să obțină, pe cale amiabilă, condiții mai avantajoase de replătire dela deponenții lor, cari în general au dovedit cu ocazia aceasta, o solidaritate și o înțelegere admirabilă a dificultăților instituțiilor lor financiare, cum băncile noastre n'au întâlnit nicăiri. Au obținut reduceri masive chiar și pânuă la 60% ale creanțelor deponenților lor, și termene foarte lungi pentru replătirea în rate a sumelor, rămase libere de dobânzi!

Iar băncile evreo-maghiare s'au bucurat în tot timpul crizei și se bucură și azi, de sprijinul larg al capitalului străin de peste hotare, în deosebi dela conașionalii lor din Ungaria.

Iată deci explicarea reală a superiorității de prestație de azi, pe terenul creditului, a băncilor minoritare din Ardeal.

Aserțiunea dlui Corteanu, că în afară de câteva bănci mari din capitală, cari au păstrat contactul cu publicul solicitator de credit, în tot restul țării nu mai există bănci în stare să facă operațiuni bancare curente, este o exagerare.

În Ardeal unde se observă un început de revenire a încrederii publi-

cului în bănci, sunt și un număr de instituții bancare românești, cari au luat operațiunile de acordarea de credite, pe termine mai scurte. De sine înțeles pe lângă severă selecționare a solicitatorilor.

Aceste operațiuni vor lua o dezvoltare și mai mare, când legile vor garanta incassabilitatea mai rapidă a creanțelor.

Ne surprind constatările și concluziile eronate ale dlui Corțeanu, întemeiate pe informații greșite.

Ne surprinde mai ales reproșul indirect, ce se degajează din scrisul D-Sale, că băncile noastre au sprijinit pătura jărănească dela noi, ceea ce constituie tocmai un titlu de glorie pentru ele. Superioritatea economică a țărânimii noastre din Ardeal și Banat, cu număratoarele sale gospodării înfloritoare, față de situația păturii jărănești din alte părți ale țării, se datorește, mare parte, activității binefăcătoare a băncilor noastre.

În vederea acestui trecut și a rolului, ce le mai revine și de aici încolo băncilor noastre în viața economică, a acestei părți de țară, nu încetăm a nutri speranța, că toți factorii în cădere vor soluționa, în fine, efectiv, problema ajutorării acestor instituțiuni, în interesul reînvierii mai intensive a creditului azi încă timid.

Acoperirea pagubelor organizațiilor bisericesti și culturale din Ardeal.

Textul Decretului Regal.

M. S. Regele a semnat următorul Decret Regal pentru acoperirea pagubelor suferite de organizațiile bisericesti și culturale din Ardeal:

„Asupra raportului Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul finanțelor.

Văzând Jurnalul Consiliului miniștrilor.

Având în vedere dispozițiunile art. 1 din Legea pentru asigurarea și menținerea echilibrului bugetar în exercițiul 1936—37, promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 824 din 4 Aprilie 1936 și publicată în Monitorul Oficial No. 82 din 7 Aprilie 1936, ale art. 77 din Legea asupra contabilității Publice și

Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor Legiuitoare;

Am Decretat și Decretăm:

Art. 1. Jurnalul Consiliului miniștrilor cu Nr. ... din 1936 se aprobă de Noi.

Ministerul finanțelor este autorizat a emite rentă în valoare nominală de maximum 230.000.000 Lei, pentru acoperirea pagubelor suportate de către organizațiile bisericesti și culturale din Ardeal și Banat, în urma aplicării legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Emisiunea acestor titluri va avea caracteristicile de mai jos:

Titlurile vor fi de următoarele valori: 500, 1000, 2.500, 5.000 și 10.000 Lei.

Dobânda va fi de 4 jum. la sută anual, plata făcându-se la 1 Aprilie al fiecărui an, prima scadență a cuponului fiind la 1 Aprilie 1937.

Titlurile vor fi amortizate în zece ani pe baza unui tablou de amortisment cu anuitate constantă care va acoperi dobânda și amortismentul anual.

Titlurile vor fi amortizate prin trageri la sorți care vor avea loc la 1 Februarie al fiecărui an, prima tragere făcându-se la 1 Februarie 1937.

Titlurile amortizate vor fi achitate pe valoarea nominală la scadența primului cupon care urmează după tragere.

Dobânzile vor fi scutite de impozitele elementare și supracotă.

Cupoanele neprezentate la plată se prescriu în termen de cinci ani, iar plata titlurilor eșite la sorți se prescrie după zece ani.

Între condițiunile de emisiune imprimate pe titlu se va cuprinde dreptul purtătorului de a le lombarda și de a fi primite în garanție și cauțiune.

Cifra exactă și definitivă a pagubelor suferite de organizațiile bisericesti și culturale din Ardeal și Banat, în urma aplicării legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, va fi stabilită de către Ministerul Finanțelor pe baza actelor justificative.

Se deschide pe seama Ministerului finanțelor un credit extraordinar special în sumă de Lei 230.000.000 mil. care va fi acoperit cu valoarea titlurilor de rentă.

Art. 6. — Ministrul Nostru Secretar de Stat la Departamentul Finanțelor este însărcinat cu executarea prezentului Decret.

Dat în București, la 1936.

(ss) CAROL.

Ministrul Finanțelor:

(ss) Victor Antonescu.

Situația

Nimic deosebit n'am putut înregistra în săptămâna din urmă, iar situația în general judecată se prezintă foarte nelămurită. Nici terenul de activitate generală nu ne arată a fi prea solid.

În interior, acalmia și tendința slabă a pieții persistă.

Pregătirea noului regim de valorificare a grâului, preocupă mai mult în momentul de față pe conducătorii statului nostru.

Decretul privitor la noul regim de valorificare a grâului se redactează la ministerul de agricultură.

În linii generale se vor menține măsurile de anul trecut, asigurându-se producătorului un minim de rentabilitate, prin fixarea prețului minimal și încurajându-se

exportul printr'o primă mixtă, care să reprezinte diferența între prețul de vânzare extern și prețul minimal intern.

Primele exportatorilor se vor plăti din fondul alimentat de taxele de făină.

Noul decret introduce în plus dispozițiuni care să asigure un control eficace, pentru prevenirea fraudelor, pentru plata taxelor legale și respectarea prețului minimal. În această privință regimul de valorificare a grâului, care se aplică dela 11 Iulie 1935, a învederat numeroase lacune, sancțiunile împotriva contravenienților nu au putut fi executate, din cauză insuficienței prevederilor legale.

Organele de control ale oficiului central de valorificare și ministerului de agricultură, au constatat în decursul anului numeroase contravențiuni. S'au dresat procese verbale, au fost sesizate judecătoriile de ocol, care, conform decretului de valorificare, se pronunță fără drept de opoziție.

Ministerul a fost absent dela judecarea contravențiilor, neavând de cine să fie reprezentat și contravențiile constatate nu au putut fi sancționate.

Dispoziția cea mai importantă care se introduce în noul decret în această privință, este ca, prin simpla constatare a contravenției de către organul de control și prin fixarea amenzii, să se păsească la executarea sancțiunii, rezervându-se contravenientului doar dreptul de apel la Tribunal, într'un anumit termen.

În acest mod, ministerul agriculturii crede că poate asigura eficacitatea sancțiunilor, dat fiindcă la Tribunal interesele ministerului vor fi susținute de avocații statului.

Oficiul central de valorificare va fixa prețul minimal și cuantumul primei pentru export.

Acestea sunt principalele puncte ale noului regim de valorificare a grâului.

* * *

O problemă de mare însemnătate pentru statul nostru preocupă anumite cercuri dela noi. Este vorba de organizarea unui amplu recensământ agricol. Inițiativa aparține „Societății inginerilor agronomi”.

Corpul agronomic și-a luat o sarcină grea, care angajează și o mare răspundere.

Deși lucrările vor fi dificile, mai ales că e vorba de o inițiativă periculoasă, fără fonduri din partea statului, totuși inițiatorii nădăjduiesc să reușească acest recensământ atât de necesar în orientarea politicii agrare de viitor.

Întregul corp agronomic dela noi, prin serviciile agricole locale, vor fi supuse la o grea încercare.

În vederea acestor vaste lucrări, s'au întocmit chestionare, cari vor fi trimise, însoțite de un fișier explicativ și de instrucțiunile necesare, direcțiilor regionale spre a fi distribuite serviciilor județene.

Chestionarul se referă în primul rând la suprafețe și culturi.

După stabilirea suprafeței județului, se va specifica suprafața agricolă.

Se va face apoi în fiecare județ socoteala întinderii culturilor principale, a fânețelor, pășunilor, viilor, livezilor, pădurilor, etc., ca o concluzie generală a datelor acestei situațiuni, se va stabili caracteristica fiecărui județ din punct de vedere agricol.

Cel mai important capitol al recensământului va privi populația (numeric) și stabilirea procentului populației agricole față de cea industrială și orășenească.

Se va proceda apoi la stabilirea repartiției proprietăților agricole pe categorii: proprietate mare, mică și mijlocie.

Se va cunoaște, în sfârșit, modul cum s'a executat și desăvârșit reforma agrară în fiecare județ, stabilindu-se numărul hectarelor expropriate, numărul proprietarilor expropriați, numărul îndreptățiților la împroprietărire satisfăcuți, numărul hectarelor distribuite și întinderea lotului tip mediu țărănesc.

Recensământul va privi apoi instituțiile agricole pe județe: școli, ferme, pepiniere, stațiuni, depozite, herghelii, oerii, ș. a., și producția sau acțiunea principală cu care se pot mândri în regiune sau cu care și-au căpătat un renume.

Se vor menționa și organizațiile particulare, românești sau minoritare, precum și întreprinderile agricole fundate sau întreprinse de instituțiuni culturale, ca: Academia Română, diverse așezăminte, eforii, etc.

Se vor mai nota în fișă: camerele de agricultură, serviciile agricole, regiunile agricole și instituțiile pendinte de ele, precum și personalul de care sunt deservite.

Recensământul privește și unitățile cooperatiste: câte sunt, de ce fel, ce activitate au desvoltat, cum merg.

Toată atențiunea va fi acordată colectării datelor privind: asociațiile economice particulare, sindicatele, scopul, durata și activitatea lor.

Se vor trece în fișa de recensământ particularii cari posedă ferme, pepiniere, gospodării raționale, industrii agricole de orice fel, specificându-se vechimea, activitatea mai de seamă, produsele principale ce scot pe piață, debușeurile. Apoi: cine sunt proprietarii, studiile pe cari le au, cine administrează întreprinderea respectivă, stațiunea de cale ferată care deservește întreprinderea, depărtarea de această stațiune, de oraș și de centrul respectiv de desfacere a produselor.

Pentru importanța datelor cari se vor culege, și cari pot aduce reale servicii gospodăriei naționale, inițiativa aceasta a Societății inginerilor agronomi merită numai încurajare.

ION OPRIS.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

CURTEA DE CASAȚIE S. I.

27 Martie 1936.

LOCUIREA INTR'O COMUNĂ RURALĂ. — Comoștenitorii indivizi. — Condițiuni. — (Art. 1 legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

Atunci când debitorul care are prin succesiune, în indiviziune cu alți comoștenitori, o proprietate imobiliară, se va prevala de faptul că nu el ci un comoștenitor indiviz ar locui într'o comună rurală, în acest caz este necesar să fie vorba de lichidarea unei creanțe a autorului comun al comoștenitorilor indivizi iar nu de o creanță contractată personal de acel debitor.

(Claudia Budde cu David Margulies).

CURTEA: Asupra recursului făcut de către Claudia Budde în contra deciziei civile Nr. 159/935, a Curții de Apel Chișinău Secția II-a.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă: Intimatul în recurs D. Margulies, creditor pentru suma de 32.000 Lei, cu procente și cheltuieli, creanță anterioară datei de 18 Decembrie 1931, a intentat acțiune provocatorie în baza art. 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, în contra debitoarei sale, recurenta Claudia Budde, pentru a se constata că ea nu întrunește condițiunile cerute de această lege și în special cele cerute pentru debitorii agricoli. Prima instanță, tribunalul Lăpușna, Secția a III-a — prin sentința civilă Nr. 55 din 1935, a constatat că debitoarea întrunește condițiunile cerute de lege prin art. 1, litera B., punctul a) pentru debitorii agricoli și a respins acțiunea. Făcând creditorul apel, Curtea din Chișinău, Secția a II-a, prin deciziunea atacată cu recurs a admis apelul și admitând în parte acțiunea, a constatat că debitoarea Claudia Budde, îndeplinește condițiunile cerute de lege numai ca debitoare urbană, nu și ca debitoare rurală. Pentru a decide astfel Curtea de Apel constată: că debitoarea domiciliază de înaintea de 18 Decembrie 1931 în Orașul Chișinău și posedă ca proprietară exclusivă un apartament în un imobil situat în Chișinău, iar în indiviziune cu surorile sale Liubova Corobcean și Nedejda Caimacan, o vie de circa 5000 m. p., în comuna rurală Pârjolteni, jud. Lăpușna, fiind toată această avere dobândită prin succesiune dela mama sa Alexandra Dumbravă, decedată în Chișinău la 26 Noembrie 1926. Mai constată Curtea de Apel că datoria de 32.000 Lei nu este contractată de defuncta Alexandra Dumbravă, ci personal de către recurentă și că una din surorile ei: Liubova Corobcean locuiește într-o comună rurală. După ce face aceste constatări, Curtea de Apel expune dispozițiunile art. 1, litera B., punctul a) din legea lichidării datoriilor și arată că acest text de lege prevăzând ca debitorii agricoli beneficiari ai legii, pe debitorul agricol care locuiește efectiv și continuu în o comună rurală, el însuși, ori soția sa, ori unul din părinți, din copiii săi sau din comoștenitorii în indiviziune ai debitorului, cu începere cel mai târziu dela 18 Decembrie 1931, a înțeles că datoria ce o reglementează în cazul comoștenitorilor debitorului, nu este datoria personală făcută de comoștenitori, ci aceia a autorului debitor la a cărui succesiune vin împreună, după cum deasemenea enumerând pe soție, copii și părinți, nu a înțeles să reglementeze datoriile personale ale acestora. În sprijinul interpretării care o dă astfel dispozițiunile art. 1, litera B., punctul a) din lege, Curtea de Apel invoacă și debaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării acestui text de lege. Din această interpretare Curtea de Apel trage concluzia că locuirea unui comoștenitor în o comună ru-

rală profită celorlalți comoștenitori în ce privește plata datoriilor autorului debitor agricol, iar dacă autorul lor nu a lăsat datorii și există datorii contractate personal, de către moștenitori, fiecare din ei va trebui să întrunească condițiunile legii, situația unuia dintre ei neinfluențând asupra situațiunii celorlalți. În baza acestor motive și întrucât în speță este constatat, că datoria în discuțiune era contractată personal de către Claudia Budde, care deși moștenise un teren agricol împreună cu alte două surori, nu locuia în comună rurală. Curtea de Apel decide că ea nu întrunește condițiunile cerute de punctul a) de sub litera B., art. 1 și de asemenea mai decide Curtea pentru motivele neatacate prin recurs, că nu întrunește nici condițiunile cerute prin punctul b) de sub litera B. același articol, așa că ea nu poate fi considerată ca debitoare agricolă.

Văzând criticile aduse Curții de Apel prin motivele de cassare astfel formulate:

„I. — Violare de lege.

„II. — Exces de putere și nemotivare.

„I. — Violarea art. 1, 2, 4 și 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;

„Creditorul meu David Margulies prin acțiunea provocatorie intentată conform art. 69 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane, a cerut să se constate că subsemnata nu beneficiază față de D-sa de acea lege, neîntrunind condițiunile cerute de art. 1, litera A. și B.

„Tribunalul Lăpușna Secția III-a, a respins acțiunea, recunoscându-mi calitatea de debitoare agricolă.

„Curtea de Apel a admis apelul creditorului și a constatat, că subsemnata beneficiază de legea conversiunii în calitate de debitoare urbană și nu beneficiază de acea lege în calitate de debitoare agricolă.

„Pentru a ajunge la această soluțiune Curtea de Apel constată, că subsemnata îndeplinesc toate celelalte condițiuni cerute de legea conversiunii, afară de cea prevăzută de art. 1, litera B., punctele a) și b), adică n'am 30% venit agricol și nici nu locuiesc la țară atât eu, cât și nici una din rudele prevăzute la punctul a) din suscitatul text.

„Subsemnata am invocat faptul, că una din comoștenitoarele mele în indiviziune — sora mea Liubova Corobcean — locuiește la țară, — fapt recunoscut și de partea adversă.

„Curtea a interpretat însă această dispozițiune de lege în sensul, că subsemnata nu pot beneficia de ea, întrucât datoria mea față de creditorul D. Margulies nu este o datorie, rămasă de pe urma defunctei mamei noastre Alexandra Dumbravă, autoarea noastră de pe urma căreia a rămas și averea indiviză agricolă, ci este datoria mea personală și că această dispozițiune legală privește numai pe acei comoștenitori indivizi, care au căpătat odată cu succesiunea și datoriile decujusului cari în asemenea condițiuni sunt convertibile conform art. 4. din legea conversiunii;

„Socotim greșită această interpretare a art. 1, lit. B., punctul a) din sus citata lege și în consecință, soluțiunea dată cu violarea acelei dispozițiuni din lege.

„În sprijinul tezei sale Curtea de Apel invoacă debaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării art. 1 la Cameră.

„Susținem că atât textul legii, cât și spiritul legii, sunt contrare interpretării date de Curtea de Apel; într'adevăr Curtea de Apel argumentează: „Considerând că legiuitorul enumerând și pe comoștenitorii debitorului, alături de soția, părinții ori copiii debitorului, urmează că și pentru moștenitor, legiuitorul a înțeles ca datoria ce o reglementează, nu este datoria făcută personal de moștenitori, ci datoria autorului debitor, la a cărui moștenire vin împreună. Că după cum nu se poate susține că legiuitorul s'ar fi ocupat în acest text de datoriile personale ale soției, părinților ori copiilor debitorilor agricoli, tot astfel nu se poate pretinde, că în ce privește pe moștenitorii debitorului, legiuitorul s'ar fi ocupat de datoriile personale ale acestora, iar nu de datoriile autorului lor“;

„Este o interpretare cu totul eronată.

„În primul rând literal înțelesul textului este altul, întrucât dacă ar fi fost în intențiunea legiuitorului de a converti datoriile autorului defunct și nu ale debitorului comoștenitor în indiviziune, textul ar suna astfel: „...să locuiască la țară... sau unul din moștenitorii indivizi...“ și nu comoștenitorii.

„Pe de altă parte textul sună; „debitorii agricoli, menționați sub aliniatul a) de mai sus, beneficiază de dispozițiunile acestui capitol, dacă... locuiesc ei, sau unul din soți, (ai debitorilor agricoli menționați mai sus), sau vreunul din părinții sau copiii lor, — adică ai acelor debitori — sau unul din comoștenitorii indivizi, — evident că tot ai acelor debitori. „Textul nu zice comoștenitorii indivizi... ai defunctului debitor“... și în cele din urmă, dacă aceasta ar fi fost intențiunea legiuitorului, el ar fi adăos după cuvintele: „comoștenitorii indivizi, pentru datoriile autorului lor“.

„Pe de altă parte nici spiritul legii nu este în sensul vederilor Curții de Apel. Ceeace a urmărit legiuitorul, pentru ai acorda unui debitor agricol beneficiul legii, a fost legătura lui cu solul (vezi legea comentată de M. Romniceanu, pag. 108 și aceeași comentată de Gr. Dumitrescu, pag. 103).

„De aceea legiuitorul a și făcut această legătură a debitorului cu solul nu numai prin locuirea lui la țară, ci și prin rudele arătate în text, azezând alături de aceștia și pe comoștenitorii lui indivizi. Intervenția deputatului Constantinescu-Bordeni, în Cameră a servit numai ca un pretext pentru a se introduce amendamentul, comentat de Curtea de Apel și cazul dat de acel domn deputat a fost numai un exemplu de situațiuni ce se pot ivi și nu se poate susține, că amen-

damentul a vizat numai cazul, indicat și nu se aplică și la alte situațiuni. „Intențiunea legiuitorului, așa cum o susținem noi, reese și din textul art. 1, litera A., punctul b) al. ultim care spune: „...în vederea aplicațiunii acestei legi se consideră bunurile moștenite după 18 Decembrie 1931 de către debitorii cu vocațiunea legală la succesiune, ca fiind proprietatea lor, din momentul achizițiunii acestor bunuri de către defunct. De aici rezultă de asemenea că în privința moștenitorilor se face legătura lor cu bunul agricol prin persoana defunctului autor al debitorului.

„Cel mai puternic însă argument în combaterea interpretării date de Curtea de Apel a suscitativului text, este că în textul inițial depus la Cameră, chestiunea datoriilor autorului unor moștenitori a fost pusă expres și în parlament acest text a suferit modificarea lui radicală, înlăturându-se cu desăvârșire această problemă a datoriilor defunctului autor al debitorilor, ceiace înseamnă că în definitivă redacțiune a textului legiuitorul n'a mai menținut ideia propusă în proiect, astfel că ea dispăre și din următorul aliniat, — acel de care ne preocupăm noi.

„Interpretând astfel, cum rezultă din considerentele deciziunii textului legii, mai sus discutat, și în consecință respingându-mă dela beneficiul legii lichidării datoriilor agricole și urbane în calitate de debitoare agricolă, Curtea de Apel comite și un exces de putere“.

Considerând că legea reglementării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, pentru a determina care sunt debitorii agricoli și datoriile agricole supuse lichidării prevăzute de ea, a stabilit în art. 1, litera A., punctul a), o primă serie de condițiuni privitoare la natura și situația imobilelor care trebuiesc să formeze proprietatea debitorilor pentru ca ei să fie considerați ca debitori agricoli în sensul legii; că oșebit de aceste condițiuni referitoare la situația și natura proprietății imobiliare, debitorii pentru a putea fi considerați ca debitori agricoli în sensul legii, trebuie totdeauna să mai îndeplinească fie condițiunile prevăzute de punctul a) de sub litera B., art. 1, fie acelea prevăzute de punctul b) de sub aceeași literă și articol.

Considerând că punctul a) litera B., de sub art. 1, impune condițiunea ca debitorii să locuiască în mod efectiv și continuu, ei, unul din soți, sau vreunul din părinți, sau copiii lor, sau unul din comoștenitorii indivizi, într'o comună rurală cel mai târziu cu începere dela data de 18 Decembrie 1931.

Considerând, așa dar, că acest text fiind condițiunea locuirii într'o comună rurală și enumerând persoanele cari trebuiesc s'o îndeplinească, nu indică exclusiv numai pe debitor, ci alternativ și pe unul din soți, sau vreunul din părinți, sau copiii lui adăogând apoi „sau vreunul din comoștenitorii indivizi“.

Considerând că atunci când debitorul care are prin succesiune în indiviziune cu alți comoștenitori, o

proprietate imobiliară, conform art. 1, litera A., punctul a) se va prevala și de îndeplinirea condițiilor cerute în ultima ipoteză a punctului a) de sub litera B., invocând faptul că nu el, ci un comoștenitor indiviz al său, ar locui în o comună rurală, în acest caz este necesar să fie vorba de lichidarea unei creanțe a autorului comun al comoștenitorilor indivizi, iar nu de o creanță contractată personal numai de către acel debitor, deoarece pentru asemenea creanțe personale nu este firesc a se admite, că legiuitorul ar fi putut înțelege să acorde debitorului dreptul de a se prevala de meritul condițiunii de locuire în o comună rurală, obținut de o persoană care, deși coproprietar cu debitorul prin succesiune asupra unui imobil rural, totuși nu are nici o legătură cu creanța asupra căreia se cere beneficiul legii și nici nu se găsește față de debitor în acea legătură de rudenie, care în genere implică și o unitate de familie și de interese, cum este cazul părinților, al soțiilor și al copiilor lui.

Că astfel fiind și intrucât în speță este constant, atât faptul că datoria în discuțiune e o datorie personală a recurentei, iar nu a autorului comun al recurentei și al surorii sale Liubova Corobcean, cât și faptul că recurenta nu îndeplinea condițiunea locuirii în o comună rurală, ci numai sora sa, urmează în baza considerațiilor de mai sus, că Curtea de fond a făcut o exactă interpretare a textelor de lege suscitată atunci când a decis, că recurenta nu îndeplinește cerințele punctului a) litera B., art. 1 din lege, așa că criticile ce se aduc în motivele de casare sunt neintemeiate și deci recursul trebuie respins.

Pentru aceste motive

Curtea

În numele legii

Respinge recursul.

Deciziunea No. 432 din 27 Martie 1936;

dos. No. 16/936.

Președinția dlui T. Magheru, consilier; Raportor dl Consilier Gh. Duca; avocat dl Drugan p. recurentă.

CRONICA

Redacționale. Revista noastră în lunile de vară, din motive de economie, va apărea în numere cumulate. Rugăm băncile cari au de făcut publicațiuni, să le trimită în termen util și nu în ultimul moment.

Uzinele de fier și domeniile din Reșița s. a., își ține adunarea generală ordinară în ziua de 30 Iunie 1936 la București.

Adunarea B. U. R. S'a ținut la București, în 19 crt. adunarea comitetului Asociația Băncilor B. U. R., discutând pe lângă alegerea delegaților ei în Consiliul Superior Bancar și chestiunile mereu nerezolvate și cari țin în loc întreaga activitate a Băncilor: conversiunea și legea bancară. S'a hotărât discutarea pe larg a acestor chestiuni la congresul general ce se va ține la toamnă.

O criză de consum. La Cluj, la o întrunire mari industriași au discutat despre greutățile cu cari are de luptat industria și au constatat că ne-am afla într'o criză de consum, care reamintește pe cea din anii 1930—31. Ea s'ar datora:

1. Circulației fiduciare scăzute, care nu e în concordanță cu prețurile urcate, și care astfel a determinat o lipsă de numărar;

2. La aceasta s'ar adăuga sumele înghețate în străinătate din cauza dificultăților convențiilor comerciale și de clearing;

3. Din cauza urcării prețurilor industriale puterea de cumpărare a agricultorilor a scăzut.

Cele dintâiu două argumente sunt numai motive aparente. Cauza reală e cel de a treilea punct de care sunt de vină chiar cei ce se plâng și desigur nu se vor grăbi să ia vre-o măsură în vederea celor exprimate la punctul 3. În schimb vor face intervenții la Banca Națională.

Cursul mărcii germane. Se știe că B. N. R. a lăsat marca germană, în anumite limite, să fie liber negociată de către negustori. Cursul mărcii fixat liber, a început să scadă și dela 38—39 a scăzut până la 35. Acest curs se pare că nu convine Germaniei astfel că ea a făcut intervenții pentru modificarea acestui regim.

Ministrul Germaniei la București, dl Fabricius duce tratative în acest sens, cerând stabilirea unui curs fix pentru marca germană, curs care ar urma să fie urcat prin luarea de diferite măsuri, până la o limită pe care o va găsi Banca Reichului, acceptabilă.

Desigur că această pretenție nu poate fi nici măcar discutată, dar e interesant faptul că am ajuns să ni se facă o astfel de propunere. Atunci când cursul real al mărcii germane e scăzut pretutindeni, în toate țările, noi să fim obligați a plăti cu 20—30% mai scump și doar nu suntem încă colonie germană, cum suntem pe teren politic pașalâc franțuzesc.

Aviz. A apărut în broșură instrucțiunile publicate în revista noastră despre: „Legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice și Legea Fondului Național de Aviație cu privire la operațiunile bancare” Costul broșurei este Lei 30' — plus porto Lei 2. — Se poate comanda la Administrația revistei noastre.